Vrijdag 22 November 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4968

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Bevin wenst geen scheiding tussen opgave van troepen en ontwapeningsvraagstuk

Bolivia's Hochschild stelt zesdelig wereldbestuur voor

TERUGTREKKING VAN DE TROEPEN.

China ondersteunde het Russische voorstel aan de Verenigde Naties om bekendheid te geven aan de ligging van alle troepen buiten de nationale grenzen. Tegelijkertijd steunde China het Noordamerikaanse voorstel dat ook gegevens vraagt over de binnenlandse strijdmacht.

Wellington Koo, de Chinese gedevaardigde in de politieke commissie, herhaalde dat de Noordamerikaanse troepen in China er vertoefden op speciaal verzoek van zijn regering. Hij zeide dat zij zich niet mengen in binnenlandse aangelegenheden of reden geven tot wrijving. Hij zeide dat de troepen tegelijkertijd teruggetrokken zullen worden.

Wellington Koo sprak in tegenwoordigheid van Molotov, die gisteren zeide dat de tegenwoordigheid van de Noordamerikaanse troepen in China reden gaf tot ongerustheid.

Koo zeide, dat hij het Russische voorstel steunde omdat het het werk van de militaire stafcommissie aanvult die bezig is een internationale politiemacht te vormen. Tevens zou het de werkzaamheden vergemakkelijken over het ontwapeningsprobleem.

Pedro Leao Velloso herhaalde vervolgens dat de aanwezigheid van Noordamerikaanse troepen te maken had met de operaties tegen de As-mogendheden; thans echter waren alle troepen teruggetrokken behalve enkele technici. Egypte, dat met Londen onderhandelt over de terugtrekking van de Britse troepen, drukte bevrediging uit over de terugtrekking van troepen door verschillende mogendheden. De afgevaardigde Mahmoud Bey Fawzi verklaarde dat hij hoopt dat de terugtrekkingen spoedig voltooid zullen zijn.

Alexander Paredi van Frankrijk steunde eveneens het Russische voorstel over de troepenbewegingen, maar vroeg echter dat de Verenigde Naties het juiste aantal troepen bepalen zouden voor de bezette gebieden als Duitsland.

Hij zeide, dat dit door de Veiligheidsraad of de militaire stafcommissie gedaan kon worden.

Molotov vroeg het woord en verklaarde dat hij gisteren om inlichtingen over de troepensterkte vroeg speciaal met het oog op de militaire commissie, die een politiemacht zal moeten vormen uit de strijdmacht van de leden. Zonder deze inlichtingen kan de militaire commissie haar taak onmogelijk vervullen en een politiemacht scheppen als bedoeld in het Handvest. Hij zeide dat slechts wanneer de Verenigde Naties over getallen beschikken, besloten kan worden of de aanwezigheid van troepen in vreemde landen een ernstig politiek probleem is (Lake Success, (AP) 21.11).

BEVIN OVER DE TROEPEN.

Bevin zeide in de Politieke Commissie dat hij het Russische voorstel over de troepensterkte slechts kan accepteren indien het in die geest veranderd wordt, dat het zich uitstrekt over de binnenlandse strijdmacht en de brede ontwapeningsquaestie. Hij ging aldus verder dan China en de Verenigde Staten die slechts meer willen weten van de troepensterkte maar de ontwapening apart willen behandelen.

Bevin legde er nadruk op dat de quaesties van troepensterkte en ontwapening in wezen één probleem vormen. Hij zeide dat indien de quaestie van de troepenbewegingen als een apart voorstel worden beschouwd hij er niet in kan treden. „Wij zijn slechts voor een behandeling van het gehele probleem."

Daarop ging hij over tot een scherpe aanval op Molotovs bedoeling over de bekendmaking van de troepensterkte, vooral waar deze zeide dat het een politiek effect zou hebben". Wordt het gedaan om de ontwapening of om een politiek effect?" vroeg Bevin. Hij zeide dat het wezen van de zaak de quaestie was of de naties een sterke strijdmacht op de been zouden houden ofdat zij de Verenigde Naties zouden steunen. Daarop stelde hij officieel voor dat de quaestie van de troepensterkte en de ontwapening als een enkel probleem beschouwd zouden worden voor onmiddellijke verdere besprekingen (Lake Success, (AP) 21.11).

EEN ZES-DELIG WERELD-BESTUUR.

Mauricio Hochschild, eigenaar 28 en Joegoslavië 19. Daar echter voor een wereldbestuur in het

MAURICIO HOCHSCHILD
Een opzienbarend voorstel.

leven te roepen, dat verdeeld zou zijn in zes continentale afdelingen. Hij deed zijn opzienbarend voorstel tijdens een diner hem aangeboden door Paul Douglas, president van de Noordamerikaanse universiteit.

Hochschild zeide dat elk van deze zes „continenten" een federale regering zou hebben. De vertegenwoordigers hiervan zouden dan het wereldbestuur vormen. Elk continent zou staatsbesturen hebben die zich bezig houden met de plaatselijke jurisprudentie. De politieke organisatie zou de grondwet van de Verenigde Staten tot model hebben. De economische stabiliteit, die de wereld zo van node heeft, moet bereikt worden door de vrije handel. De tarieven dienen afgeschaft te worden terwijl er vrije handelszones geschapen moeten worden. De concentratie van alle wapenen in handen van het wereldbestuur moet voorafgegaan worden door ontwapening, eerst door de landen en vervolgens door het gehele continent. Onder het nieuwe wereldbestuur zal het nationalisme even verouderd blijken te zijn als de zwervende stam in de moderne tijd geworden is. Er zal echter een opvoedkundig programma nodig zijn om het oude idee van de nationale souvereiniteit te kunnen vervangen (Washington, (AP) 21.11).

KOMT HET SAARGEBIED AAN FRANKRIJK?

Uit gezaghebbende bron wordt vernomen dat wanneer de Vierministerraad te New York bijeenkomt, Frankrijk een nieuwe eis zal indienen tot annexatie van het Saargebied. Het Franse cabinet beraadslaagde gisteren over deze quaestie en er werd een overeenkomst bereikt tussen Bidaults M.R.P., de communisten en de socialisten om weder een beslissing te vragen over het Saargebied. Tijdens de bijeenkomst van de Vierministerraad te Parijs verklaarden de Noordamerikanen en de Britten, dat zij er geen bezwaar tegen zouden hebben. Slechts Molotov vroeg tijd om de zaak te bestuderen (Parijs, (AP) 21.11).

GEDWONGEN DEPORTATIE.

De Noordamerikaanse generaal McNarney deelde op een persconferentie mede dat de deportatie van Duitse technici naar Rusland zijn aandacht heeft. Hij stelde voor een verklaring te verzoeken van de vier bezettende mogendheden, waarin deze zich tegen gedwongen deportatie uitspreken. De vertegenwoordigers van de vier mogendheden konden het blijkbaar gisteren niet eens worden. McNarney zal trachten de besprekingen te hervatten (Berlijn, (AP) 21.11).

NAZIE-DOKTERS VOOR DE RECHTBANK.

In de tweede serie van oorlogsmisdaden voor de rechtbank te Neurenberg, verklaarden 23 nazie-dokters dat zij onschuldig waren aan de moorden op honderdduizenden slachtoffers bij het verrichten van wrede medische experimenten. De beklaagden sprongen op en antwoordden zonder aarzeling „niet schuldig" na de voorlezing van een aanklacht van 17 vellen die voorgelezen werd door Brigadier Generaal Telford Taylor, aanklager van de Verenigde Staten. De zitting werd daarna opgeschort tot 9 December (Neurenberg. (AP) 21.11).

TRUMAN ONDER WATER.

Truman is de eerste Noordamerikaanse president die ooit in een duikboot 130 meter beneden de zeespiegel daalde in een buitgemaakte Duitse duikboot. Hij voelde en hoorde de ontploffing van twee diepzeebommen die door een torpedoboot geworpen werden op een afstand van ongeveer 1800 meter, gedurende een demonstratie van verschillende kleine problemen (Key West, (AP) 21.11).

PREMIER GEORGIEV VRAAGT ONTSLAG.

Premier Georgiev van de Bulgaarse republiek diende zijn ontslag uit het cabinet in bij het Parlement (Sofia, (AP) 21.11).

ROMME NEEMT DE VREES WEG.

De Curaçaose R.K. Partij heeft het volgende antwoord-telegram ontvangen van Professor Romme:

„Curaçaose R.K. Partij, Rozendal, Voorzitter, Curaçao:

Mijn dank voor Uw telegram. Vrees uitgedrukt in slot daarvan gaat evenzeer bedoeling als gevolg van voorstel te buiten.

Romme."

De Curaçaose R.K. Partij geeft bij dit telegram nog de volgende toelichting:

De Curaçaose R.K. Partij brengt in herinnering, dat zij verzocht heeft dat de overeenkomst van de Parlementaire Commissie de behandeling van het ontwerp, inhoudende urgente wijzigingen van de Staatsregeling, niet zou belemmeren. Dit telegram van den Voorzitter van de R.K. Fractie neemt elke vrees weg, dat de komst van de Parlementaire Commissie tot gevolg zal hebben belemmering van de behandeling van het ontwerp inhoudende wijziging van de Staatsregeling zoals de Statencommissie verzocht heeft en dat het de bedoeling zou zijn van de Parlementaire Commissie, de door de Statencommissie verzochte urgente wijzigingen hier na te gaan.

Nederland wacht op de Commissie-generaal

Cabinet bereidt alvast verdediging van de overeenkomst voor

KATHOLIEKE MINISTERS SPREKEN MET ROMME.

De Voorzitter van de Ministerraad, Dr. Louis J. M. Beel, Mr. van Maarseveen, Dr. Huysmans en andere Katholieke leden van het Cabinet hadden Woensdagavond met Prof. Romme een bespreking over de bepalingen van de ontwerp-overeenkomst ter regeling van het Indonesische vraagstuk.

Voordien heeft Prof. Romme reeds uitdrukking gegeven aan de reserve van de partij (KVP) betreffende de overeenkomst bij de besprekingen in de Tweede Kamer. Men verwacht dat Zaterdag het cabinet de overeenkomst in bespreking zal nemen. (Aneta).

BESPREKING INDISCHE OVEREENKOMST.

Het Nederlandse cabinet zal Zaterdag samenkomen om de ontwerp-overeenkomst met Indië te bespreken. De leden van de Commissie-Generaal worden de volgende week in Nederland verwacht.

De regering zal dan met de Commissie Generaal de termen van de overeenkomst bespreken vooraleer haar houding ten opzichte van het probleem te bepalen. (Den Haag, Aneta).

INDONESISCHE CABINET VERGADERT.

Het Indonesische cabinet is Donderdag samengekomen te Linggadjati om de termen der overeenkomst te bespreken. (Batavia, Aneta).

MAX VAN POLL VOOR DE RADIO.

De heer Max van Poll, lid van de Commissie-Generaal, verklaarde in een radio-uitzending in Batavia die Woensdagavond te Den Haag gehoord werd, dat de band tussen de voorgestelde Verenigde Staten van Indonesië en het Koninkrijk niet minder sterk en echt zal zijn dan de band tussen Nederlands Indië en Nederland vroeger was.

Wanneer eenmaal de nieuwe vorm bestaat zal het duidelijk worden dat deze op reëler basis berust dan het geval was met de min of meer kunstmatige vorm. De nieuwe samenwerking is gebaseerd op de vrijwillige goedkeuring van de beiden volken. (Den Haag, Aneta).

COMMISSIE-GENERAAL NAAR SUMATRA.

De drie leden van de Commissie-Generaal zijn Woensdag naar Sumatra vertrokken ten einde met de Indonesische en Britse autoriteiten de quaestie te bespreken van het overnemen door de Nederlandse troepen van het onder Geallieerd toezicht staande gebied in Sumatra dat nu onder Brits commando ligt. Men verwacht dat alle Britse troepen tegen het einde van deze maand vertrokken zijn. (Batavia, Aneta).

HET VERTREK VAN DE COMMISSIE-GENERAAL.

De Heer Max van Poll zal Donderdagmorgen naar Nederland vertrekken en de beide andere leden van de Commissie Generaal de heren Schermerhorn en Feike de Boer vertrekken Vrijdag. (Den Haag, Aneta).

ONDERHANDELAARS UITGEPUT.

Het Vrije Volk schrijft dat de onderhandelingen het uiterste gevergd hebben van de Commissie-Generaal en dat dit ernstige gevolgen kan hebben voor hun en voor Sjahrirs gezondheid.

Schermerhorn werd door zijn dokter gewaarschuwd dat zijn arbeid veel van zijn hart vergde. Van Poll leed aan een ernstige bloedvergiftiging en Sjahrir is zo volkomen uitgeput dat hij de laatste bijeenkomst niet kon bijwonen. Hij stemde volkomen met de voorstellen in. De onderhandelaars werkten 16 tot 20 uur per dag gedurende de laatste week der onderhandelingen. (Den Haag, Aneta).

DE NEDERLANDSE BISSCHOPPEN EN INDONESIË.

De vorige week Zondag is in alle Katholieke kerken in Nederland een bisschoppelijke brief voorgelezen waarin beklemtoond wordt dat het de plicht is van iederen Nederlander om te bidden voor het Indonesische volk, de Nederlandse Regering en de Nederlandse soldaten die in Nederlands Indië aan zovele gevaren worden blootgesteld.

Het lot van millioenen, aldus de herderlijke brief, berust in onze handen. Gelukkig geeft Nederland zich rekenschap van zijn plicht en van zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van de millioenen Indonesiërs die het goede en de waarheid moeten brengen.

De Nederlandse bisschoppen zetten de priesters en de gelovigen aan te bidden voor vreedzame betrekkingen tussen Nederland en Nederlands Indië. (Den Haag, Aneta).

DUITSERS UIT INDIË.

Ongeveer 120 Duitsers, die gedurende de bezetting in verschillende delen van Nederlands Indië ongestoord geleefd hebben, zijn nu te Soerabaia verzameld in afwachting op repatriatie naar Duitsland voor het einde van de maand. In deze groep bevinden zich 100 vrouwen. (Soerabaia, Aneta).

het nieuws van vandaag

Groot Britannië is in de Verenigde Naties op het ogenblik in de verdediging. Na het offensief van Molotov waarbij geëist werd dat elk land opgave zal doen van de troepen die het in het buitenland heeft, moest Ernie Bevin zich teweer stellen, vooral daar verschillende landen het Russische voorstel steunden.

Bevin heeft dit op handige wijze gedaan door te zeggen, dat de quaestie van opgave der troepenliggingen niet gescheiden mag worden van het ontwapeningsprobleem. Alles moet gezamenlijk behandeld worden, vond hij.

Daar zit wel wat in en zeker heeft Bevin gelijk waar hij zegt, dat men met de behandeling van deze aangelegenheid geen politieke effecten moet trachten te bewerkstelligen, gelijk inderdaad Molotovs bedoeling is.

De Verenigde Staten schijnen zich als bemiddelaar op te werpen in dit duel tussen de Sovjet Unie en Groot Britannië en de overige kleinere mogendheden trachten er elk eigen munt uit te slaan.

Terwijl dit gehaspel voortduurt heeft een Boliviaanse tinmagnaat een voorstel gedaan dat het overwegen waard is. Hij wil een wereldbestuur vormen, verdeeld in zes continentale eenheden. Als koopman wenst Hochschild natuurlijk in de eerste plaats een economische stabiliteit en om die te bereiken wil hij alvast elk wereldeel zijn eigen regelingen doen treffen. Hochschild behandeldt ook het probleem van de ontwapening. Eerst wil hij de landen afzonderlijk doen ontwapenen en vervolgens het wereldeel. En tenslotte wenst hij opvoedkundige programma's om het „oude idee van de nationale souvereiniteit te kunnen vervangen".

Omtrent de Nederlands-Indonesische overeenkomst blijven de voor- en tegenstanders zich natuurlijk nog uitspreken. De Nederlandse pers staat vol commentaren.

Er schijnt nogal oppositie te zijn, doch velen nemen ook een afwachtende houding aan. Men weet niet genoeg van de toestand af. De volgende week zal de Commissie-Generaal, die thans naar Sumatra is, terugkeren naar Nederland om de nodige inlichtingen te verschaffen. Het cabinet van Dr. Beel houdt intussen besprekingen om de verdediging van de overeenkomst voor te bereiden. Het Indonesisch cabinet schijnt gisteren al vergaderd te hebben, maar van die kant worden niet veel moeilijkheden verwacht of zij zouden van de meest extreme elementen moeten komen.

De Nederlandse Pers en de overeenkomst van Cheribon

Waar we op gewacht hebben, kwam binnen. Een lang telegram van Aneta geeft ons een compendium van Nederlandse persstemmen over de overeenkomst van Cheribon. Hier volgt dat telegram:

De oppositie tegen de overeenkomst betreffende Indonesische quaesties groeit in de Nederlandse pers. Sommige Katholieke bladen en zelfs enkele bladen van de Partij van de Arbeid hebben scherpe critiek. De sterkste steun kwam van de grote bladen van de Partij van de Arbeid.

Het „Vrije Volk" schreef: Hij die deze overeenkomst beschouwt met zijn ogen gericht op de structuur veranderingen die de oorlog met zich bracht, moet getroffen worden door het feit dat deze revolutie geleid heeft — iets wat nog zelden gezien is in de geschiedenis — naar een vrijwillige samenwerking op een hoog peil, in plaats van tot een breuk of een geforceerd herstel van het koloniale regime.

Het blad voegt er aan toe, dat in een wereld waar meer kloven zijn dan bruggen, de Indonesische oplossing een opmerkelijke uitzondering is.

Het A.R. blad „Trouw" noemt daarentegen de overeenkomst niet aanvaardbaar en wijst erop, dat het ontwerp dat de directieven bevatten voor de constitutionele heropbouw onjuridisch is op een hopeloze wijze en daardoor onduidelijk.

„De Tijd" en „Het Binnenhof" verwerpen de overeenkomst niet, maar stemmen er ook niet ten volle mede in.

Het „Handelsblad" schrijft, dat het zijn oordeel opschort tot de Regering en de Commissie de gelegenheid hebben gehad volledige uitleg te verschaffen.

De „Nieuwe Courant" schrijft, dat een rustige beschouwing van het ontwerp slechts tot één conclusie kan leiden en wel dat de Nederlandse autoriteiten in Indië capituleerden voor de Republiek.

„De Haagse Courant" schrijft dat de bereikte overeenkomst ver beneden de verwachtingen is, die toch al erg laag gesteld waren en het blad voegt er aan toe dat de eenheid van het Koninkrijk volkomen is prijs gegeven (Den Haag, Aneta).

Aneta bewijst ons goede diensten, inderdaad, toch hadden we natuurlijk gaarne „boter bij de vis" en zouden wij graag geweten hebben, wat toch wel de bezwaren waren van sommige katholieke bladen en wat voor critiek er was in de bladen van de kant van de Partij van de Arbeid, waarvan de grootste steun kwam. De lange zin aangehaald uit het „Vrije Volk" laat de breedheid der heren commissarissen-generaal wel heel sterk uitkomen.

Van de kant der Anti-Revolutionnairen wisten wij, dat er verzet zou komen. Wij zien het hier voornamelijk gebaseerd op juridische gronden. Natuurlijk moet goed in het oog worden gehouden, dat Aneta niet zo maar ineens hele kranten kan overseinen.

De grote katholieke krant „De Tijd" met den ons bekenden expert op Indisch gebied, den heer Piet Kerstens aan het hoofd, neemt een wijfelende positie in. Wij geloven, dat deze stem veel gewicht in de schaal zal leggen, daar hier gesproken wordt door een ter zake bevoegd man.

Het „Handelsblad" wacht nog een beetje; men zal bij zulk een grote krant wel mensen hebben, die zeker over Indische quaesties kunnen oordelen.

Over de „Nieuwe Courant" horen we slechts, dat men daar één conclusie trekt, nl. dat men capituleerde. Hieruit zou men, gezien het gebruik van het woord capituleren, misschien kunnen afleiden, dat men het er niet mede eens is.

De „Haagsche Courant" is teleurgesteld.

De zaak is er voor ons niet gemakkelijker op geworden. We hebben eerlijk moeten bekennen, dat we hier in de West zo maar niet kunnen oordelen over het al dan niet goed zijn van deze overeenkomst van Cheribon.

Het is natuurlijk duidelijk, dat wij de politiek voorstaan zoals die in principe reeds geleerd werd door den Dominicaan Vitoria vier eeuwen geleden. Men moet het volk brengen tot zelfbeschikking.

Voor Indië zijn er voor ons de volgende vragen:

Wat zal de toekomst zijn, de geestelijke toekomst van Indië onder een eigen regering? Zal het nog eeuwen duren zo we zelfbeschikking geven, dat de stem van de Openbaring zal doordringen tot in de stille dessa's?

Wat zal er geschieden met de bevolkingsgroepen, die zeker nog niet klaar zijn, als de koppensnellers en de volken van Nieuw Guinea, waarvoor onze Vertenten moest werken om hen van de wisse ondergang te redden?

En tenslotte: zijn er redenen genoegzaam aanwezig om, zo de leiders van het Indonesische volk schuldig mochten zijn, deze schuldigheid niet aan te rekenen in het belang van het volk, dat hen tot leiders koos?

Zal genoegzaam economisch geleden leed vergoed kunnen worden?

Deze vragen dienen beantwoord te worden, wil het zeker zijn, dat Nederlands roeping in Oost Indië is afgelopen.

Doch dan blijft er deze quaestie. Indien Nederlands taak afgelopen is, wat dan? Moet er dan slechts een Unie zijn onder de Kroon, onder het Huis van Oranje? O, zeker groots komt hier de taak naar boven, de bijna bovenatuurlijke opdracht, die het Huis van Oranje heeft door de eeuwen van onze geschiedenis, doch slechts „insiders" kunnen weten, hoe men in Indië die band onder Oranje ziet, als iets formeels of louter als een historisch embleem, dat niet het innerlijke van het leven der Oost zal beroeren; een uiterlijkheid slechts, waarvan de waarde maar zeer betrekkelijk is.

CURAÇAO

MGR. VERRIET BIJ COMMISSARIS VAN DE KONINGIN.

Gisteren heeft Mgr. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao, een bezoek gebracht aan den Commissaris van de Koningin in de provincie Limburg.

PERUAANS AMBASSADEUR OP BEZOEK.

Eergisteren arriveerde op Curaçao de Peruaanse Ambassadeur te Caracas, Dr. Ricardo Boza. Ambassadeur Boza heeft hier besprekingen gevoerd. Gisteravond werd te zijner ere ten huize van den Peruaansen Consul alhier, den heer Elias Curiel, een geanimeerde cocktail-partij gehouden. Hedenmorgen heeft de Ambassadeur Curaçao wederom verlaten.

SCHEEPSBERICHTEN.

21 November.

Manto van Ciudad Trujillo; Evelyn van Aruba; Santa Monica naar La Guayra; Lochmonar naar Cristobal.

22 November.

Olaf Bakke naar Barranquilla; Port Huan van Cristobal.

EEN GOEDKOPE ENORMITEIT.

De „Democraat" van gisteren schrijft een bladzijde vol over de „gemuilkorfde pers van Curaçao". Van die hele bladzijde wordt evenwel alleen het volgende over ons gezegd:

„De redactie van de „Amigoe di Curaçao" hebben wij van het begin af gesignaleerd als een verspreidster van onbetrouwbaar nieuws en behoeven wij aan de machinaties van dat blad minder woorden te verspillen. Bij het ontslag van Dr. Hartog hebben wij echter gewaarschuwd, dat het „links"-katholicisme, dat hij voorstond, zou wijken voor een conservatief-katholicisme. Het is in de practijk veel erger gebleken, getuige het feit, dat door de huidige redactie van de „Amigoe" geleverde commentaar op het antwoord van Hare Majesteit de Koningin op de petitie van de Staten, zelfs aanleiding was voor het Statencollege om den Minister van Overzeese Gebiedsdelen een brief te doen toekomen, waarin den Minister er op gewezen wordt, dat, ofschoon door de Staten met grote dankbaarheid van het antwoord kennis werd genomen, het evenwel schijnt dat „in zekere kringen" iets anders uit dat antwoord gelezen wordt, hetgeen slechts verwarring en verscherping der verhouding ten gevolge kan hebben, waarmede veel bedorven kan worden en waardoor de goede bedoelingen der Regering geschaad worden.

Kortheidshalve verwijst dan de Ondervoorzitter der Staten naar het bij de brief gevoegde exemplaar van de „Amigoe di Curaçao" van 18 October 1946, waarin de bewuste commentaar verschenen was.

Dit classiek voorbeeld zij aangehaald ter staving van onze bewering, dat de gemuilkorfde pers met de dag driester wordt."

Het classieke voorbeeld, dat als staving van dit gehele stuk gegeven wordt, is wel een goedkope enormiteit. Iedereen die met de gang van zaken op de hoogte is, kan zien hoe de „Democraat" de goegemeente gewoon iets voorliegt. Het „links"-katholicisme van Dr. Hartog zou bij zijn vertrek plaats gemaakt hebben voor een conservatief-katholicisme, wat dan moet blijken uit de commentaar van de „Amigoe" van 16 October.

Opmerkelijk, kunnen wij hierop slechts zeggen, want Dr. Hartog vertrok pas op...... 2 November jl. Foei „Democraat".

MARCHENA VERLIEST ZIJN „STRATEN".

Wat bedoeld waren als de straten van Marchena zijn thans geheel verdwenen. Marchena heeft geen straten meer. „De toestand is honderd procent erger geworden dan zoals u die onlangs beschreef", deelde een wanhopige bewoner ons mede. De regens van de laatste dagen hebben de huizen omgeven van een modderpoel, die elk uitgaan tot een patrouilletocht maken. Men kan alleen schoon thuiskomen indien men een auto bezit en dan moet de auto niet blijven steken in de modder. Schoolkinderen hebben te baggeren door plassen van een halve meter diepte.

Kan er niet wat aan gedaan worden? En ogenblikkelijk. Laat men de gaten ten minste opvullen met grint of zo.

MEEL AANGEVOERD.

Naar wij vernemen heeft de „Santa Monica" van de Grace Line gisteren een partij tarwemeel aangevoerd, welke voornamelijk bestemd is voor de bakkerijen Martijn en Capriles. Men kan dus weer verder met het maken van brood.

SYNAGOGEDIENSTEN.

„Synagoge „Mikvé Israël", Columbusstraat.

Vrijdag 22 November, 18 uur: Avondgebed en Sabbatwijding.

Zaterdag 23 November, 8.30 uur: Ochtenddienst, Schriftlezing Genesis 25:19 t/m 28:9; 16 uur: Bijbelvertelling voor kinderen: 18 uur: Avondgebed.

PASSAGIERS NAAR NEDERLAND.

Per ss. „Barendrecht" vertrokken op 19 November jl. de volgende passagiers van Curaçao naar Rotterdam:

Johann Heinrich Friedrich Diederich Schmidt; Wilhelm Johan Nijhof; Nicolaas Michiel Walraven Vermeulen; Emma Apolonia Vermeulen—Bradford; Lucia Cornelia Koens—Bogers; Alida Johanna Koens; Johannes Koens; Frederik de Wit.

Een mak antwoord

Op een politieke vergadering werd onlangs de volgende vraag gesteld: „Kan een katholiek democraat zijn?"

De inleider — we weten het niet of hij vermoeid was, of dat het geachte gehoor tekenen van vermoeidheid gegeven had —, gaf dit eenvoudige antwoord: „Hoe kan nu zo'n vraag gesteld worden? Dat is nogal natuurlijk; iedere katholiek is democraat."

En na deze handigheid volgde een lange tirade, hoe het volk door den spreker bemind wordt. Dat antwoord werd natuurlijk niet verwacht. Dat antwoord was ook geen antwoord op de heel scherp gestelde vraag.

De inleider had moeten wijzen op het grote verschil tussen katholieke politiek en de politiek, die de zg. „democraten" hier voorstaan.

Hij had kunnen wijzen op wat zij voor het volk doen, nl. bv. de bakkers niet aan hun Zondag helpen, maar voor de dag komen met heel oude bezwaren uit de tijd van de liberalen met de bakkebaarden.

Hij zou kunnen wijzen op het eerste jaar, waarin nog niets is geschied. Hij had kunnen wijzen op hun ondoordachte uitlatingen over onzen Apostolisch Vicarius en het doel van zijn reis naar Nederland, terwijl de bisschoppen van Curaçao van Mgr. Niewindt tot Mgr. Verriet zich de bedelaars van hun volk gemaakt hebben.

Hij zu kunnen wijzen op het mooie artikel over de Paters in de „Democraat" van Juli 1946 nog wel — heus waar — met een foto erbij van Mgr. Van Ewijk om de Paters te feliciteren met hun mooi werk voor Curaçao 75 jaar lang.

Doch dat was vóór de verkiezingen. Toen kon men nog niet zo openlijk zijn. Nu zien we hoe zij trachten een Pater belachelijk te maken. Nu zien wij hun „grote waardering" voor het werk van de missie op het gebied van onderwijs en zieken verpleging.

Neen, dat antwoord was veel te mak. Dan zien we liever een artikel als in de „La Union" van de vorige week, waar men de zaak duidelijk uiteenzet wat de katholieken willen en wat de zg. „democraten" voor mensen zijn. Het volk verlangt dit te weten, getuige het feit, dat de „La Union", naar men ons mededeelde, geheel was uitverkocht.

Wij schreven reeds, dat bij een verkiezing nú, de Democratische Partij sterk achteruit zou gaan. Het volk is wijzer geworden en wij moeten het de zaak ineens goed duidelijk maken.

SPORT

RUMOER IN DE SPORTWERELD.

Door het artikel in ons blad, verschenen onder de titel „Gaan we naar Barranquilla?" ontstond er rumoer in de Curaçaose sportwereld. Daar stond ineens het probleem in volle duidelijkheid beschreven: **Laten we ons volk geven goede sport maar onder goede leiding.** Men heeft nog getracht het probleem te vervangen. Een schrijver in de „Democraat" trachtte nog door spot en door allerlei beweringen waarvan hij overtuigd schijnt dat zij onfeilbaar waar zijn de indruk weg te nemen. Het gaat niet meer heren. Men weet nu wat wij nodig hebben: „Goede sport onder goede leiding". Beter dan door veel te persoonlijke ingezonden artikelen, werd ineens in al zijn klaarheid het probleem naar voren gebracht in het artikel „Gaan we naar Barranquilla?" met als antwoord „Ja we gaan en dan onder goede leiding".

Weest nu eerlijk en gaat toch niet goed praten, wat apert fout was. Hoe jammer dat de „Democraat" zich voor zo iets leent. „Democraten" moeten toch opkomen voor het volk. Welnu, voor het volk is sport goed, maar alléén onder goede leiding.

„Goede sport" stond ook in het voorlopig programma van de Democratische Partij. Dat heeft men er later toch niet uitgeschrapt, hopen we?

FEYENOORD SLAAT AJAX.

In een wedstrijd, welke volgens de Nederlandse bladen op zeer hoog peil stond, heeft Feyenoord de club Ajax in de competitie verslagen met 5—3. Niettemin staat Ajax nog steeds no. 1 in haar afdeling. Feyenoord is no. 4.

FILM

„THE DOLLY SISTERS" (ROXY).

De na-oorlogse periode heeft in Hollywood een neiging gebracht om films vol kleur en vrolijkheid te maken. De mensen zijn nu eenmaal beu van de oorlog en dus ook films die daarop betrekking hebben. „The Dolly Sisters" welke tijdens het weekeinde in Roxy draait, is nu een voorbeeld van dit nieuwe genre. Rondom het verhaal van twee zusters, die vroeger in deze eeuw in het cabaretleven opgang moesten hebben gemaakt, is deze rolprent opgebouwd. Dans en muziek wisselen elkaar af, enkele comedianten doen hun best en een glad geschoren jongeman zorgt voor de romantiek.

„TARZAN AND THE AMAZONS" (CINELANDIA).

Sinds Edgar Rice Burroughs de figuur van Tarzan, den in het bos opgetogen jongeman, uitvond, hebben de fantasten hem allerlei avonturen doen beleven. Meestal komt het hierop neer, dat Tarzan verschillende levens redt, zelf ternauwernood aan de dans ontsnapt en een groep blanke booswichten die op zoek is naar een of andere schat, bestrijdt en verdrijft. In „Tarzan and the Amazons" komen natuurlijk amazones bij kijken. Met deze variatie op het gebruikelijke thema zal de film wel genoeg toeschouwers trekken. Het verhaal van Tarzan trekt toch altijd.

Ingezonden
Buiten verantwoordelijkheid der Redactie

De wording van onze voetbalploeg

Eerlijkheid geboden bij zelfonderzoek

De tijd is niet meer ver, dat het raçaose Contingent sportlieden ar Columbia zal vertrekken om deel te nemen aan de Ve- mpiade van Middel-Ameirka de Caraïbische Landen, waar sportminnend publiek van die den de laatste tijd zo naar uit- ken heeft.

Dat de ploeg, die door ons zal rden afgevaardigd zal moeten ntwoorden aan zekere techni- e zowel als morele eisen be- ft nauwelijks betoog, hetgeen ook met zich mee brengt, dat wat met de samenstelling die ploeg verband houdt, ook et brandpunt van de publieke gstelling staat.

Hoewel uiteraard de samen- ing ervan slechts aan den en- ng (oefenmeester e.d.) of aan kleine groep (selectie-com- ie) zal worden overgelaten, t evenwel niet uit het oog oren te worden dat de verte- woordiging van een land op Olimpiade als van te veel be- voor dat land moet worden houwd dan dat het de sport- n van dat land niet zou zijn estaan hun opinie daarover voren te brengen of punten, rover de leiders nog niet zijn llen of over het hoofd heb- gezien, te belichten.

Niet zonder belangstelling heb- wij de laatste weken het ho- e gehaspel van de Elftal- missie van de Curaçaose balbond gade geslagen, bij velen, waaronder ook de ijver van dit stuk, het niet en gelaten bij een passieve rvatie alléén, doch die, voor- ellende dat hier een algemeen g van Curaçao gemoeid is, zienswijze kenbaar hebben gemaakt op de een of andere manier.

Waarschijnlijk is ons commentaar van de laatste dagen in „La Prensa" aan de betrokkenen voorbij gegaan; reden waarom wij het nu in het Hollands [bedoeld is Nederlands — Red.] willen doen in dit blad.

Ten volle beseffend dat de Elftalcommissie zich momenteel niet geplaatst ziet voor een gemakkelijke opgaaf, willen wij nochtans commentaar leveren op wat er is gebeurd en wat waarschijnlijk zal zijn te verwachten, echter met de enge bedoeling om opbouwende critiek te lanceren en daardoor te voorkomen dat er fouten worden gemaakt, die niet meer zullen zijn te herstellen wanneer de betrokken personen later tot het inzicht komen dat het anders (en beter) had gekund. Het is nu eenmaal veel beter te voorkomen dan te genezen, vooral wanneer de ziekte, die men zou moeten bestrijden, veel ellende en lastige naslepen met zich meebrengt.

Indachtig de woorden van Baron de Coubertin, insteller van de Moderne Olimische Spelen, is het voornaamste in de sport niet de overwinning, evenmin als dat het voornaamste in het leven het eindresultaat zou moeten zijn, doch het feit, dat men de strijd eerlijk en goed heeft gestreden. Hoewel dus uit deze woorden, abusievelijk door velen zou kunnen worden afgeleid, dat het niet deert of wij winnen of verliezen op de komende Olimpiade, dient nimmer uit het oog verloren te worden dat het van de sporttechnische kant onze plicht is om zo goed mogelijk uit te komen en wel met een ploeg, die, zelfs als het eindresultaat de zege voor ons niet brengt, toch nog kan terugzien op een goed gespeelde wedstrijd, een wedstrijd, die goed spel en sportiviteit heeft laten uitkomen. Een elftal als dat van verleden Zaterdag bij voorbeeld, zou zich nimmer kunnen beroepen op „performance" na een geleden nederlaag.

Het voorgaande diene ter in-

Spelen houdt o.m. ook in de verbroedering der volken, de ongedwongen, de ongekunstelde omgang van de sportlieden onderling, waaruit een betere verstandhouding van de betrokken landen moet voortspruiten. En wanneer wij ons zoveel moeite getroosten om dat te bewerkstelligen tussen het Gebiedsdeel en de andere naburige landen, dan mag men zeker verwachten dat men de liefdadigheid toch wel in eigen huis zal betrachten door de goede verstandhouding tussen eigen mensen zoveel mogelijk in de hand te werken, afgezien nog van het feit, dat de beoefening van sport op zichzelf reeds, dus **zonder dat er een Olimpiade mee gemoeid** is, ten doel heeft „**eerlijkheid, rechtsschapenheid** en **onbevooroordeeldheid** te kweken in het individu of de groep, die aan sport doen.

Het voorgaande diene ter inleiding van ons critiek op wat de Elftalcommissie de laatste weken heeft gedaan of heeft nagelaten te doen. De laatste tijd is uit den treure naar voren gekomen, dat de Elftalcommissie van de CVB de zaak verkeerd aanpakt, verkeerd belicht.

Dit is misschien een boude bewering, zinloos is zij echter geenszins; wij zullen feiten aanvoeren ter staving van wat wij hier zeggen.

Hebben wij in den beginne verwacht, dat de voetbalontmoeting tussen Aruba en Curaçao het karakter zou dragen van „oefenwedstrijden", wij moesten weldra teleurgesteld constateren, dat er doelloos onkosten waren gemaakt om Aruba en Curaçao tegen elkaar in het veld te brengen, zonder dat daaruit een voorlopige ploeg, samengesteld uit de beste spelers van beide eilanden, werd gevormd. Beide eilanden, die elkander meer dan vijftien jaren de superioriteit op voetbalgebied betwisten, hebben spelers voortgebracht, die niet voor elkaar behoeven onder te doen. Maar, het bewijs is in de loop der jaren ook geleverd, dat Aruba beschikt over betere voorhoede-spelers, met welke opmerking ik geenszins de Curaçaose voorhoedespelers van een **paar jaren terug** te na wil komen.

Een feit is het, dat niemand, die verstand heeft van voetballen, zal ontkennen, dat de Arubaanse voorhoede **op dit ogenblik beter is dan die van Curaçao**, ..en dan mag men wel verwachten, dat dit zo langzamer hand tot de Elftalcommissie zal zijn doorgedrongen.

Onbevooroordeelde zakelijkheid gebiedt thans om te beslissen ten gunste van de beste spelers ook indien zij toevallig uit Aruba komen, want wij mogen niet vergeten dat in dergelijke zaken beslissingen het vrucht moeten zijn van een scherpe oordeel der **praestaties** en **kundigheid der spelers** en niet van favoritisme, in welke vorm dan ook. Een optreden zoals dat van de Elftalcommissie zal zeker de goede verstandhouding tussen beide eilanden niet bevorderen, waardoor dus het doel van de sportbeoefening tussen Aruba en Curaçao voorbij wordt gestreefd en dien ten gevolge aan **waarde verliest**. De sportontmoetingen tussen beide eilanden moeten niet zinloos zijn en het is ons aller taak om te voorkomen dat het funeste dat er nog niet is, alnog kan worden.

Mocht één of verschillende onder ons daarin hebben tekort geschoten, het is de plicht van de andere (n) om he(m) n te waarschuwen.

Bij een ontleding van de gebeurtenissen van de laatste tijd, hoorden wij ons dingen gewaas, die niet alleen onverklaarbaar voor ons zijn, doch ook niet in overeenstemming zijn te brengen met het doel van de Elftalcommissie of het van Bondsbestuur. De feiten zijn namelijk de volgende:

Aruba en Curaçao spelen een wedstrijd tegen elkaar; het logische gevolg, nl. de samenstelling van een elftal uit spelers van beide ploegen blijft uit, ten minste in de zin van een **practische en technische verantwoorde samenstelling**.

Een enkele speler, zoals Kelkboom en Orman, wordt „losjes" in het elftal opgenomen, meer niet! „**Wat had men dan wèl moeten doen**"? zal de aandachtige lezer opwerpen.

Men had een ploeg moeten samenstellen uit spelers van Aruba en Curaçao, waarbij rekening gehouden diende te worde met de positie, die een bepaalde speler in zijn eigen elftal inneemt, en waarbij het factor „onderlinge spelverstandhouding" tussen die spelers niet over het hoofd moest worden gezien. Hieruit blijkt dat het „binnentrio" van Aruba b.v., waar Kelkboom een onderdeel van is, in zijn geheel had moeten worden opgesteld, omdat de Arubaanse binnentrio als zodanig beter speelt dan het onze, en de spelers ervan beter op elkaar zijn ingespeeld dan onze twee spelers op Kelkboom of omgekeerd.

De speler Coffie, die in eigen club nimmer rechtsbuiten heeft gespeeld en ook nimmer voor de bezetting van die plaats heeft geoefend, wordt pardoes aangewezen om deze positie te bezetten in het Curaçaos Elftal of beter gezegd het Antillen Elftal.

Orman (niet de achterspeler, doch zijn broer) is zonder twijfel stukken beter dan **Coffie, Mercelina** of **Panneflek**, die wij tot nog toe die plaats hebben zien bezetten. Behalve dat hij dat vroeger meer malen heeft getoond, heeft hij het onomstotelijk bewijs daartoe geleverd in de laatste wedstrijd Aruba/Curaçao.

Het gerucht doet aanhoudend de ronde dat men voornemens is Berkenveld mee te nemen naar Barranquilla. Wij willen dit gerucht laten voor wat het is, namelijk een gerucht, doch zouden — in dien het waar mocht blijken te zijn — deze keuze van de Elftalcommissie niet durven onderschrijven. Is de linksbuiten van Aruba, die laatst in de wedstrijd Aruba/Curaçao getoond heeft zijn mannetje op die plaats te kunnen staan, en die zelfs vanuit een prachtige opstelling heeft weten te doelpunten, niet een betere keuze? Wij vragen ons af, welke linie men zou kunnen opstellen i.p.v. **Heyligher — Kelkboom — Laclé — Capriles — Bernabela, b.v. waar nog bij** komt, dat men **Orman** en **Quant** Jr. om de plaatsen van rechts- en linksbuiten onderscheidenlijk te bezetten als reserves?

Na het voorgaande kan niet anders dan de conclusie worden getrokken dat er „wat hapert" en dat er maatregelen genomen dienen te worden van hogerhand, in casu het C.V.B. Bestuur in overleg met de C.B.L.O. die aansprakelijk is voor uitzending. Een besluit om dit te doen zal wellicht niet zo denkbeeldig zijn wanneer men bedenkt dat het op het ogenblik niet bepaald koek en ei is tussen de leden van de Elftalcommissie, waarbij het niet zelden voorkomt, dat velen geen onderscheid meer kunnen maken tussen persoon en zaak.

Een klein meningsverschil zou te tolereren zijn, doch — hoewel ik de persoonlijke integriteit van de heren nimmer zou willen betwisten — wij doen er goed aan een les te trekken uit het verleden, aangezien er bij de uitzending van de Curaçaose Ploeg naar Holland reeds „faux pas" zijn begaan door dezelfde elftalcommissie, die blijkbaar wel bezield is van goede wil, doch niet kan bogen op een juist oordeelsvermogen, het oordeelsvermogen van de **commissie als zodanig** wel te voerstaan en niet dat van de leden, die haar samenstellen, individueel.

Met het oog op de wedstrijden, die er aanstaande Zaterdag en Zondag op Aruba zullen worden gespeeld, verdient het aanbeveling om de koe nu bij de horens te vatten en de **enige** kans om alsnog een evenwichtig gecombineerd elftal Aruba/Curaçao in het veld te brengen tegen de sterkste combinatie die er dan overblijft, niet voorbij te laten gaan.

Als daarna eenmaal vast komt te staan dat de keuze der spelers werkelijk niet meer verbeterd kan worden, dan... laten wij dan op „hoop van zegen" de woelige Olimpische Zee opgaan.

Luis H. Daal.

Naschrift: Dit stuk werd ons aangeboden voordat de samenstelling van de voetbalploeg der Nederlandse Antillen gisteren door de C.V.B. in ons blad werd bekendgemaak — Red.

Met blijdschap en groote dankbaarheid berichten wij voorspoedige geboorte van onzen zoon

SAMUEL

IS. JESSURUN CARDOZO
S. JESSURUN CARDOZO — POONS.

Curaçao, 21 November. St. Elisabeth Gasthuis.

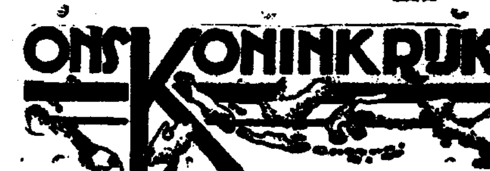
Ha fallecido cristianamente el Señor

LEONARDO VAN THIJS-CORONEL

Su viuda, yerno, hermanos cuñados y demas familiares invitan para el entierro hoy a las 4.00 p.m.

Casa Mortuoria:
Sint Elisabeth Gasthuis.

Viuda Ines Pinto - Coronel
Familia van Thijs - Coronel
David Pinto y familia
A. A. Laurens
Aloycio B. Prins
John C. Vinck
Jacobo Suares
J. E. Mauricio
Angel J. Leañez.

GAAT VAN MOOK HEEN?

In de Nederlandse pers duiken geruchten op dat Dr. H. J. van Mook ontslag zal nemen nu de ontwerp-overeenkomst ter regeling van het Indonesische vraagstuk bereikt is. Sommige bladen noemen Dr. Iedenburgh als de mogelijke opvolger van Dr. van Mook.

Het „Algemeen Handelsblad" herinnert er aan dat Dr. van Mook onlangs liet doorschemeren dat hij mogelijk ontslag zou nemen toen hij zeide dat zijn laagste tijd in het huidige ambt achter hem lag.

In officiële kringen is niets bekend over dit hangend ontslag, maar het wordt wel mogelijk geacht met het oog op het feit dat hij sedert 1941 onafgebroken op zijn post heeft gestaan. (Den Haag, Aneta).

NIEUWE VOORZITTER K.V.P.

Op de vergadering van 10 November der Katholieke Volkspartij werd de heer W. J. Andriessen tot voorzitter gekozen. Tot ondervoorzitters werden gekozen de heren Chr. Masser en Mr. E. M. J. A. Sassen.

DE NEDERLANDSE SCHEPEN IN AUSTRALIE.

Binnenkort worden te Canberra de besprekingen geopend met de vakbond van havenarbeiders betreffende de boycot van de Nederlandse schepen die reeds meer dan een jaar duurt en waardoor het onmogelijk is Nederlandse schepen in Australische havens te laden. Aldus verklaarde Minister Chifley aan den leider van de oppositie in het Lagerhuis Eric Harrison. (Canberra, Aneta).

VOOR DE ECONOMISCHE EN SOCIALE RAAD.

De Algemene Assemblee heeft reeds de Verenigde Staten van Noord-Amerika, Venezuela, Nieuw Zeeland en de Libanon gekozen in de Economische Sociale Raad, terwijl vervolgens uit de ballotage kwamen: Turkije 29, Nederland 28, Byelo Rusland 28 en oegoslavië 19. Daar echter 36 stemmen nodig zijn om gekozen te worden werd besloten te wachten tot de volgende Algemene Assemblee, waar 2 van de 4 genoemde landen zullen gekozen worden om het voorgeschreven aantal van 6 te bereiken. (New York, Aneta).

Een Surinaamse Held

Met de Nederlandse vlag om de borst gewikkeld werd hij geexecuteerd

Enige tijd geleden verscheen in „Pen Gun", het orgaan van de Nederlandse militairen, het onderstaande stuk, geschreven door den oorlogscorrespondent Luitenant Wim S. B. Klooster. Het behandelt over de heldhaftige dood van den Surinamer Harry Frederik Voss, een broer van den op Curaçao wonende onderwijzer Fred Voss, Sergeant in het Koninklijk Nederlands Indisch Leger tijdens de Japanse invasie van Indië.

Harry Voss werd te Paramaribo geboren op 12 Maart 1912. Van 1929 tot 1934 was hij als tekenaar werkzaam op het Domeinkantoor te Paramaribo na de Sint Paulusschool te hebben doorlopen.

In 1934 vertrok hij naar Nederland, waar hij dienst nam bij het KNIL. In Januari 1935 vertrok hij naar Indië, waar hij tenslotte te Atjeh op gruwelijke wijze door de Japanners werd vermoord. Als volgt is het verhaal van dezen dapperen Nederlander, gelijk verschenen in „Pen Gun" onder het opschrift ‚De wateren hebben hem meegevoerd":

Bij het onderzoek naar Japanse oorlogsmisdaden en het opsporen van vermisten wordt thans in Indië zo nu en dan een sluier opgegeven van die vele kleine, doch anderzijds grootse drama's, die ieder voor zich getuigen hoe het manmoedig verzet tegen den overweldiger tot diep in het binnenland door velen nog lange tijd is volgehouden. Wij weten hoe tallozen in de belangrijke Indische centra hun leven voor de ondergrondse actie tegen de Japanners gegeven hebben. Wij konden slechts vermoeden hoe ook elders, in dit uitgestrekte gebied, op eenzame posten Nederlanders en Indonesiërs zich tegen Nippon hebben te weer gesteld. Lange jaren zijn de verbindingen met het binnenland in deze reusachtige contreien verbroken geweest.

Als gevolg van de politieke omstandigheden is het nog niet zo eenvoudig te vernemen wat daar geschied, of gebeurd is. Maar zo nu en dan wordt een tip van den sluier opgelicht en komt men in het bezit van verslagen van ooggetuigen en rapporten, waaruit blijkt hoe velen in die eenzame streken, ver van de Europese centra, tot het laatst toe getrouw zijn gebleven aan land en volk, aan hun Koningin. En hoeveel moeilijker is dat niet voor hen geweest, in die kleine binnenplaatsjes, waar ze verstoken waren van alle morele of practische steun van en grotere gemeenschap die achter hen stond. Zij vochten de strijd alleen, en waren geheel aan zichzelf overgelaten. Er was niemand die hun moed insprak. Er was niemand die hun aanspoorde. Zij waren volkomen overgelaten aan de kracht van hun eigen innerlijk en de volledige trouw van het eigen hart. Daarom spraken die eenzame drama's van verzet eigenlijk nog veel sterker tot ons, dan de rapporten over uitgebreide ondergrondse organisaties en bewegingen, al dingen wij natuurlijk niets van hun waarde af!

Een dier eenzame voorbeelden van moed en karakter waarop wij hierboven duidden, moge aan de vergetelheid worden ontrukt. Door toevallige omstandigheden ben ik in het bezit geraakt van getuigenverklaringen en rapporten over een drama dat zich onder de Japanse bezetting te Katotjané, een klein plaatsje aan de Zuidgrens van Atjeh, heeft afgespeeld.

Kotatjoné is een dier kleine Indische binnenplaatsjes die men op de kaart nauwelijks kan vinden. Voor de oorlog bestond de Europese gemeenschap er uit drie mensen: een dokter, een garnizoenskapitein en een controleur van het Binnenlands Bestuur.

Tijdens de gevechtsoperaties op Noord-Sumatra werd er een aantal troepen-eenheden geconcentreerd, waarvan de Japanners na onze capitulatie het grootste deel naar de kust en verder naar Burma hebben afgevoerd. Enige Europese onderofficieren werden er vastgehouden waaronder de Europese sergeant 2e Div. Marechaussee's uit Atjeh, Harry Frederik Voss. De Japanners meenden dat sergant Voss hun nog wel wat goede diensten zou kunnen verlenen, in de eerste plaats door het verstrekken van informaties over kleine troepen-eenheden waarvan men vermoedde dat ze het verzet in de bergen nog voortzetten. En in de tweede plaats wilden zij dezen uitstekenden militair gebruiken voor het africhten van Japanse hulpsoldaten, z.g. heiho's, uit de laagste lagen der bevolking geronseld.

Maar zoals men van een voortreffelijk militair en een goed Nederlander als sergeant Voss had kunnen verwachten: hij weigerde alle medewerking met den vijand, en hij bracht dit de Japanse heren onverbloemd en duidelijk aan hun verstand.

Eerst probeerden de zonen van Nippon sergeant Voss met allerlei verleidelijke beloften over te halen en toen dit niet hielp werd hij in zijn cel vastgebonden en op een vreselijke manier gemarteld. Maar sergeant Voss bleef weigeren. Hij klemde de lippen op elkaar en schudde van: neen.

Een jaar lang hebben de martelingen voortgeduurd, een jaar lang zijn de Japanners in dit kleine binnenplaatsje met sergeant Voss „bezig geweest" en toen zagen zij dan toch eindelijk in dat dit een volkomen hopeloos geval was.

Op 29 Mei 1943 werd hij met enkele anderen, waarvan de namen nog niet vast staan, maar er moeten ook Indonesiërs bij geweest zijn, naar het kleine plein van Kotatjané gebracht. Aan handen en voeten gebonden, stelde men hem hier aan de saamgestroomde bevolking ten toon.

Tegen half twaalf in de ochtend, toen de zon heet brandde op dat kleine vergeten Indische dorp, trad een Japans executiepeloton aan.

Er kwam een Japanse officier naar voren en vroeg of de sergeant Voss nog een laatste wens had. Dit was een biezondere gunst, die hem werd verleend, omdat de Japanners toch zelf ook wel enigszins onder de indruk waren gekomen van de ongelooflijke trouw en karaktervastheid van dezen Nederlandsen onderofficier.

Ja, sergeant Voss had nog een laatste wens.

Hij uitte haar luid zodat al het volk het horen zou, in de Maleise taal.

Hij zei: „Japanner, ik wil dat er een rood-wit-blauwe vlag om mijn borst wordt gewikkeld. En schiet dan maar raak".

Het werd een ogenblik doodstil op het zonnige plein van Kotatjané, waar zich honderden om het schouwspel hadden vergaderd.

De Japanners, die anders zelden of nooit beloften plegen te houden, stonden dit toe. Zij gevoelden meer dan ooit dat hier een man voor hen stond, een soldaat van zodanig karakter dat men zich in zijn nabijheid een beetje klein gaat voelen. En om zich nog niet kleiner te gevoelen stonden zij dit verzoek toe. Er werd een vlag gehaald, en men wikkelde de Nederlandse vlag om de borst van dezen Nederlandsen soldaat die sterven ging.

Er was enige aarzeling gekomen bij de Japanners, en zij vroegen nogmaals of Voss misschien iets te verklaren of te wensen had, nadat aan zijn eerste verzoek was voldaan.

Voss stond rechtop en keek hen in de ogen. En toen sprak hij de Japanners toe in het Maleis, zodat al het volk het kon horen, en hij vertelde hun, precies hoe hij over hen dacht. Hij vertelde hun, dat hij hen niet als eerlijke en oprechte soldaten beschouwde, omdat ze anderen tot verraad aan hun Koningin wilden dwingen.

Hij vertelde hun, dat zij nu wel meenden de oorlog gewonnen te hebben, maar dat de eindoverwinning aan de geallieerden zou zijn. En dat zolang er nog één Hollander leefde de Jap geen rust zou kennen in dit land.

Toen wilde ze hem blinddoeken, maar hij wees het af en zei:

„Ik ben een Nederlander en durf te sterven".

En het werd steeds stiller op het zonnige binnenplein van Kotatjané.

Daarna nam een officier van de Japanse M. P. plotseling een geweer, want het executie peloton schoot nog maar steeds niet, en hij trof den sergeant Voss met drie kogels. Twee kwamen in zijn borst terecht, door de Nederlandse vlag, een derde in zijn hoofd. Toen bleek dat sergeant Voss nog leefde hield de M.P.-officier het geweer tegen diens voorhoofd. Op dat ogenblik schreeuwde sergeant Voss:

Leve de Koningin!"

Daarop knalde het geweer en sergeant Voss was gevallen.

Het volk is heel stil uiteengegaan. Er is niet geroepen en niet gejuicht.

De Japanners bezaten niet genoeg eergevoel om het stoffelijk overschot van den gevallen soldaat dadelijk te begraven. Zij wilde nog een laatste laffe poging doen om het bij deze executie onder de bevolking verloren prestige te herstellen en lieten den dode tot de volgende morgen op het plein liggen. Daarnaast plaatsten zij een bord met het volgende opschrift: „Inilah tjontjonja orang jang tida maoe taroet printah Nippon" hetwelk betekent: „dit is een voorbeeld van iemand die de bevelen van Nippon niet heeft willen opvolgen."

En in de ochtend van 30 Mei wierpen zij het stoffelijk overschot van sergeant Harry Frederik in de Alas-rivier.

Zo stierf een soldaat van het Koninklijk Nederlands Indische Leger.

De wateren hebben hem meegevoerd, maar om dit trouwe hart bleef de vlag gewikkeld van zijn Koningin en zijn Vaderland. Voor dit vlag heeft het tot de laatste seconde warm en oprecht geklopt.

Nº 003077